

Vattenfall AB
SF Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Solna

Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
Att: Anna Sanell

Datum: 2019-03-05 Kontakt: Anna Kindberg Telefon: 0722183419
E-mail: anna.kindberg@vattenfall.com

Diarienummer: M2017/02654/Ke

Remissvar avseende översyn av beredskapszoner

Vattenfall är ett ledande europeiskt energiföretag som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi vill nu göra det möjligt att leva fossilfritt inom en generation. Därför driver vi omställningen till ett hållbart energisystem genom satsningar på förnybar produktion och klimatsmarta energilösningar för våra kunder. Vattenfall ägs av den svenska staten.

Vattenfall tackar för möjligheten att lämna synpunkter. SSMs huvudrapport "2017:27 Översyn av beredskapszoner" är väl genomarbetad, transparent och tydlig.

Vattenfall är delägare av Ringhals och Forsmarks kärnkraftverk och remissvaret omfattar de delar av remissen där denna verksamhet ingår.

Remissprocessen

För remissprocessen hade en större tydlighet kring vad som nu remitteras varit önskvärt. En tidslinje för stegen som lett fram till denna remiss skulle ha förtydligat processens gång.

Vattenfall önskar att fortsättningsvis få finnas med på listan för remissinstanser när det gäller remisser som rör något av bolagen där Vattenfall är delägare.

SSMs förslag på beredskapszonernas omfattning

I rapporten "2017:27 Översyn av beredskapszoner" föreslår SSM en inre beredskapszon med radie på ca 5 km, en yttre beredskapszon med radie på ca 25 km samt ett planeringsavstånd på ca 100 km.

Två dimensionerande händelser ligger till grund för omfattningen av beredskapszoner och planeringsavstånd i SSMs rapport:

- Händelse med fungerande konsekvenslindrande system (doskriterium 20 mSv)

- Händelse utan fungerande konsekvenslindrande system (doskriterium 100 mSv). Detta motsvarar ett tänkt värsta fall med avseende på utsläppets storlek från en kärnkraftsreaktor.

Den första händelsen ska beaktas vid konstruktionen av konsekvenslindrande system på kärnkraftverken, medan den andra händelsen anses så osannolik att den inte behöver beaktas i konstruktionen av dessa system.

Beredskapsplaner ska baseras på förutsedda händelser enligt Strålskyddsdirektivet
I Strålskyddsdirektivet (2013/59/EURATOM) definieras beredskapsplaner enligt följande:

"förberedelser för att planera en lämplig insats i händelse av exponering i en nödsituation baserat på förutsedda händelser och relaterade scenarion."

Med andra ord ska beredskapsplanerna, som beredskapszonerna är en del av, vara baserade på förutsedda händelser enligt Strålskyddsdirektivet. Detta motsvaras av "Händelse med fungerande konsekvenslindrande system".

Det är dock den andra händelsen, utan konsekvenslindrande system, som uteslutande har använts vid utformningen av beredskapszonerna och planeringsavståndet i SSMs rapport.

Fukushima Dai-Ichi hade inte samma konsekvenslindrande system som svenska kärnkraftverk
Underlaget för att bestämma storleken på beredskapszonerna baseras bl.a. på riktlinjerna i IAEA GSR Part 7 och ett konstaterande av att de nuvarande svenska beredskapszoner inte är tillräckliga för att klara utsläpp av den storleksordning som skedde vid kärnkraftsolyckan i Fukushima Dai-Ichi 2011.

De svenska reaktorerna har dock haverifilter med en effektivitet om 99,9% i filtreringsgrad installerade, vilket gör att utsläppsmängden blir väsentligt lägre än i Fukushima Dai-Ichi. Valet av den dimensionerande händelsen utan funktionerande konsekvenslindrande system är därför alltför konservativ.

De installerade haverifiltren bör rimligen få genomslag i beredskapsplaneringen, inte minst då de svenska kärnkraftverken även kommer att utrustas med en oberoende och robust härdkylningsfunktion (OBH). Utformningen av beredskapszonerna bör därför, i linje med Strålskyddsdirektivet, utgå från en förutsedd händelse.

Avseende doskriterier

SSMs rapport (2017) avseende doskriterier ligger i linje med Strålskyddsdirektivet. Sedan dess har arbetet med nya föreskrifter indikerat en förändring av konstruktionskriterierna för befintliga kraftverk. Dessa nya kriterier är planerade att remitteras av SSM i augusti 2019 i remissen om analys, konstruktion och drift.

Vattenfalls förslag

Utifrån ovanstående argument föreslår Vattenfall att omfattningen på beredskapszonerna i SSMs rapport 2017:27 värderas utifrån SSMs nu pågående föreskriftsarbete. Hänsyn bör tas till SSMs planerade konstruktionskriterier i detta föreskriftsarbete.

Information från stat och myndigheter spelar en betydande roll

I och med att det nuvarande förslaget till beredskapszoner i SSMs rapport innebär att fler personer än tidigare kommer att omfattas av beredskapszonerna, är tydlig information och kommunikation från stat och myndigheter av största vikt. En betydande del i beredskapsarbetet är att nå ut med information till alla berörda och detta måste ske proaktivt. Ur folkhälsoperspektiv är det viktigt att utbilda de boende inom beredskapszonerna, för att minska oron och undvika missförstånd. Med ökad förståelse för varför zonerna ändras, att det finns omfattande skyddsmekanismer i kärnkraftverken och hur och varför jodtabletter ska användas ökar även tryggheten.

De bakomliggande orsakerna till omformningen av beredskapszoner bör tydligt framgå och att beredskapszoner i sig inte är något nytt. Det är viktigt att klargöra att den nya utformningen av beredskapszoner inte innebär att riskerna har ökat. Tvärt om. Säkerheten i de svenska kärnkraftverken är mycket hög och den fortsätter att öka ytterligare till följd av kärnkraftverkens investeringar i just säkerhetssystem.

Om jodtabletter tilldelas nya mottagare bör stat och myndigheter informera tydligt om deras syfte och när de ska användas, för att minska oro och undvika ohälsa. Jodtabletter får enbart intas i en situation som kräver det. Intas tableterna i fel dos eller då de inte behövs kan de ge hälsoskadliga effekter.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Cecilia Hellner
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden